

Horváth Piroska
Fábián Tibor

Gugyerák

**Horváth Piroska
Fábián Tibor**

Gugyerák

Nagyvárad – Ried
2015

Előszó

Gugyerák, úgy mint Gugyerák

Nagy tömegvonzata van ám ennek a névnek, furcsább mint a Megyerinek. A megfejtés kulcsa egy mélyről jövő „ugyurú, gugyurú” elsőhajtása és röpké tükörbenezés után kerül elő az emlékeink valamelyik címkézett fiókjából. A GuGé képek, és a nagyjából „túlélési” (rom) helyzetek egymáshoz való simulását, a hangok felerősítését, a pillanatok felnagyítását, a toll és az ecset ihletettségeinek a fokát nemcsak a két szerző nevét feltüntető címlap előlegezi meg. Mint egy gépszíj, úgy kap el a gyermekkorunk óta ismert életérzés illusztrált sodrása, és szinte szerencse, hogy a huszadik szösszenetes „karcolat” után nem üres szobába nyitunk, hanem Horváth Piroska és Fábíán Tibor valós sorsának a lexikális kivonatával találkozunk.

Régedesrégen is szerettük ezt az abszurdoid felé hajló, nyakoncsípő műfajt, a fényévek vermében vigasztalásképpen Rejtő Jenőt és Ludas Matyit olvastunk, amíg beengedték, meg Bajor Andort sűrűn, szintén gyertyafény mellett. Beugrik még az ötvenes évekből ismert rongyeleki példakép, mely gugyeráki testetöltésben és persze svejkesen oldaná meg a lehetetlen helyzeteket egy pajzsként használt deszkadarabbal és egy partiumi asztallábbal.

Az időárokban még lennebb ásva, akár el is kaphatnánk a hátracsapott simlisapkás Gugyerákat, miközben így hangzana a kiszámolódsi: „Ugyerák, Gugyerák, tengertánc / Gugyi Gédi mitkívánsz? / Nem kívánok egyebet, / Liturgiás kenyeret...” Révülten és évtizedes csizmákkal

lépjük át a gyermeki átélés teljességét, hogy eljussunk az igazmondás előcsarnokába. Például oda, ahol valaki bukaresti diák korában énekes-liturgiás hozadékkal, a temetési mézes-meggyes kolivával csillapította az éhségét, de ezt eddig nem volt kinek elmondania, hogy a maga helyén a pomána volt a kegyesség és a szolidaritás jele. Szóval, aki egyből vasárnapi mazsolát kíván, az olvassa el Gugyerák szembesülését a szent liturgiával és fogalmat alkothat a vallási türelmesség (vissza) fejlődéséről és Gugyerák önuralmáról, arról, ahogyan elviselte a szakrális pöffeszkedést és kivárta az áment. (Persze tudta, hogy nagyjából csak három óráról van szó...) Ha a kísérő és kísértető képet nézzük, itt a babonás fekete, vagy a sötétszürke dominál...

Gugyerák érvel, erőszakmentesen védekezik és játszik az idővel, a békebelihez viszonyít, és ahogy sejtjük, tisztában van azzal, hogy a környezete tudat alatt folyamatosan retteg a számonkéréstől. A székely zászló közelsége láttán az ismerősei begörcsölnek. Még a nőkről szóló szövegelés is hirtelen akad el, hogy később ne fájjon a fejük a lobogóért...

Gugyerák gyengeséget is hordoz, ez pedig nem más, mint a szintén svejki igazságérzete. Mivel rengeteg a tövis, a valóság hűséges ábrázolásának a kedvéért Gugyerák nyáron a hullámzó tusketengerben, télen pedig a hazai hóban járna mezítláb. De ez nem minden, általában az íróasztala felső jobb sarkán, az ablak felől tartja azt a limbust, amelyre gyanakvó tanúként jegyzi az adatokat, hiszen sohase lehessen tudni, hogy mikor hamisítják vagy lopják el a dátumokat. Még az ártatlan időintervallumokat sem hagyta ki: a tankhadosztály vonulásakor öt percig nevetett visszafogottan a dormitorban, egy óra hosszáig nézegette a fehér zoknis tanerőket, amelyeken a kép szerint volt is mit látni, legalábbis tavasszal. A híradós néni szűk egy órát sipítozott a folyóson, a hörgés csak percekig tartott de végeredményben egész napra szóló volt a disznóvágás, napközben pedig a baráti családhoz csapták át az apjukat idegesítő gyerkőcöket. Hónapok óta figyelte a béemvéseket, de a tíz kilométeres eseménytelenséget a saját használt autójában könyvelhette el. A Székelyföldön csak az első három nap beszélhettek magyarul reggeltől-estig, a hét végén már érezhető volt, hogy felfrissítették a román tudásukat, a regáti ezredes kutyája pedig ráadásul pacsit adott a magyaroknak. Még csak a Frici bácsival folytatott nyolcvan perces beszélgetésből idézzük a harmadszor is hivatkozási alapul szolgáló Svejket, aki kaján átlátással azt mondta a monarchia spiclijének, hogy

„a politika a kisgyerekeknek való”.

Az írások és a festmények zamatát az eredeti vétetés mellett gyökérízűnek, savanykásnak, disznótorosnak, kakaósnak, kesernyésnek és még másmilyennek érezzük, kivéve az édeset. A látnivalókat szívesen hazavinnénk, igazgyöngyök olyan értelemben, hogy az itt leírt szavaknak és a művész látomásának meg kiszenvedett tapasztalatainak az ötvözete.

Horváth Piroskának diákja voltam, Fábrián Tiborral is örömmel dolgozhattam együtt, hét évig a besztercei, hét évig a nagyváradai korzón képviseltük egymást.

Nemrég autóban ültünk, hallgattuk, amint az egyházi adóban szokatlan lelkesedéssel sorolták a helyszíneket: Hadad, Szentjobb, Temesvár, és ekkor, valószínűleg nem emiatt, a parkolóban elkérték az autó iratait. A korábbi milicistának egyszerre hárman és kétféle nyelven és négy másodperces tagolásokban diktáltuk: Gu-gye-rák, úgy mint Gugyerák, ipszilonnal, azaz igrékkel...

Dr. Hermán M. János,
2015. Zwolle, Hollandia

Gugyerák és a tankhadoszlop

Gugyerák nemrég konferencián járt, ahol egy-egy szoba jutott a résztvevő férfiaknak és hölgyeknek. Gugyerák viccesen tömegszállásként emlegette a két szobát, de mivel hősünk nem pártelnök, nem politikus, sem egyéb fő-fő, ezért kiválóan megfelelt neki a hűvös hálószoba, a sok-sok hálótárssal egyetemben.

A magyar nótacsokor egyenkénti számbavétele után, végre Gugyerák is ágyba került. Valamikor hajnalban. Csakhogy kiderült: az egyik kedves résztvevő kiválóan tudja utánozni egy bevetésre induló tankhadosztály hangját. Egyszerűbben fogalmazva, és a tankokat mellőzve: horkolt az istenadta, teli tüdővel.

Több ágyról is kétségbeesett sóhajtozás hallatszott, mások pedig türelmetlenül forgolóztak egyik oldalukról a másikra. Húha – gondolta Gugyerák és előkotorászta az extrém alkalmakra tartogatott füldugót. Nem segített. A tankok továbbra is hatalmas hangzavar közepette vonultak a harctérre.

Gugyerák, kínjában öt percig nevetett, igaz, a sóhajtozókra és a forgolóódókra való tekintettel csak magában. Aztán a tankok fölött győzött a fáradtság. Gugyerák ugyanis annyira álmos volt, hogy öt perc múlva csatazaj ide, tankhadoszlop oda, békés hortyogással elaludt.

Gugyerák és a fehér zokni

„Ahol még van becsülete a fehér zokninak”

Gugyerák ismét feltűnik, mert a jelen, az idők szava az ő irónikus mosolyának, svejki világlátásának, a túlzott komolyságot kinevető életfilozófiájának kedvez. Másnak sem.

Gugyerák buzgón jegyzetel a konferencián. Ritka csúf írását csak néhány napon belül tudja kiolvasni, vagyis sietni kell a feldolgozással.

Nehéz az egyenletes iramban zajló, nem túl izgalmas rendezvényen kicsit eltérni a tárgytól és belefeledkezni valami érdekességbe. A szürke pártkatonák megszólalásig hasonlítanak egymáshoz.

Gugyerák jobb híján az előtte ülő öltönyös bácsi fehér zoknijába feledkezik bele. Fontos ember lehet, valamelyik tömbmagyar vidék képviselőjében. Ahol még van becsülete a fehér zokninak. És ahol még fehér a fehér zokni. Öltönyhöz is. Vagy csak ahhoz.

Gugyeráknak érdekes párhuzam jut eszébe, amerikai vendégtanárai szintén fehér zokniban „utaztak”. És sajnos abban is adtak elő. S az erdélyi főiskolás figyelmét egy teljes órán át lekötötte az öltönyhöz társított fehér zokni, melyet óriási, legalább 44-es méretű fehér sportcipő tett még egyértelműbbé.

Gugyerák fehér zoknis sérülései óta otthon is kelleni és csak nagy ritkán vesz elő fehér zoknit, még sportolni is alig. A fehér zokni számára azóta vörös posztó, ki lehet kergetni vele a világból.

Gugyerák agyában egyik gondolat a másikat követi. Vajon a bácsi falujában csak a fő-főknek jár ki a fehér zoknis viselet, vagy pedig divatot teremtett általa?

Persze, lehet egészen másról van itt szó: a hiba a mi készülékünkben van, akik valamiért húzzuk az orrunk, erre az öltöny, fehér zokni társításra?

Gugyerák, a madarász

Gugyerák szereti a madarakat. Nézni. Hajkurászni már kevésbé. Meg nem is tudja hogyan kell azt, pedig hej de szívesen útilaput kötne az otthona előtt fészkelő mintegy húsz varjúcsalád egyedeinek „kaparójára”. No ez persze nem sikerül, ezért Gugyerák a tavasztól tartó élénk károgás közepette elhatározta, hogy ide ablak kell. Hangszigetelő. Ablak lett is, ki is szűrte a károgást, de csak csukott állapotban. Mert nyáron, mikor Gugyerákék ajtót-ablakot kitárva kapkodnak bár egy leheletnyi légmozgás után, akkor bizony ez nem segít károgás ellen.

Pár napja a lépcsőház egyik tetőzeti ablaka maradt nyitva, s egy ragadozó madár rögvest be is szállt rajta. Ezt Gugyerák nem a lépcsőházi híradóstól (ilyen is van: nagy, kövér, betegnyudíjas és folyton háborgó néni személyében) tudta meg, hanem a lépcsőházi visításból. Gugyerák még látta pár pillanatig a madarat, amit rögvest kikiáltott sólyomnak, egyrészt mert az egyértelmű volt, hogy ragadozó ökelme, másrészt viszont sólymon kívül nem tudott másra tippelni.

A madár beszállt a kövér néni lakásába. Egy jó híradós ugyanis természetszerűleg csak nyitott ajtó mellett tud létezni. Reggel nyitja, este zárja. A kettő között pedig résen van, fülel. A jelenetet végignéző kamasz szomszédfiú a hasát fogta nevében. Ugyanis a konyhában tévöző híradós néni erőltetett viccnek hitte, hogy a kisszobájába berepült egy ragadozó, s váltig állította az ellenkezőjét. A nénit végül a fiú anyja győzte meg, aki nem mondott semmit, de visított. Kicsi fia pedig élénk bögéssel állította ugyanazt. A híradós néni erre megrettent, egyetlen hatalmas ugrással a lépcsőházban termett és ordítással próbálta távozásra bírni a sólymot.

Gugyerák, miután félrefordított arccal tapintatosan kinevette magát, elindult madárnézőbe. A madár, a beste a csilláron tanyázott és fekete szemével merőn nézte Gugyerákot, s a nyomaték kedvéért még csapkodott is párat fenyegetően a szárnyaival. Gugyerák rájött, hogy itt a szép szó, hessegetés nem segít: a madárnak éles karmai vannak, nem beszélve a csőréről, ezért bölcsen visszavonulót fűjt.

A következő szűk órában a híradós néni, az időközben egybegyűlt szomszédasszonyok társaságában a folyosón sipítozott, a gyerekek madarakkal ijesztgették egymást. Gugyerák megértően hümmögött, majd rövid előadásban foglalta össze a vadmadarak veszélyeit. Ettől a szomszédok cseppet sem nyugodtak meg, hanem egyesek a tűzoltókat hívták, másvalaki meg egy vadászt. A híradós néni infarktus-közeli állapotban nyilvánosan megfogadta, hogy jó útra tér, azaz dehogy is nyitja ki ezután a lakásajtót.

Aztán előkerült a vadász, aki puskát nem hozott ugyan, de az időközben a szoba egyik sarkában megbúvó, halálra rémült madarat rezzenéstelen arccal kézbevette és elvitte. Minden jó, ha jó a vége – motyogta Gugyerák, majd fogta az asztallábat, valamint a pajzsnak szánt fadarabot és elvonult. A híradós néni egy hétig csukott ajtóval is kibírta, az utca pedig megtelt a madártámadás sztorijával. Gugyerák azóta a galamboktól is ijedezik, az internet segítségével pedig kiderítette, hogy a sólyom vércse volt.

Gugyerák disznót vág

A hozzá nem értők szerint, a disznóvágásban a legnehezebb rész maga a disznóvágás, pedig nincs igazuk. Legalább is a böllérek azt tartják: a hurka- és kolbásztöltés, valamint a sózás tölti be ezt a szerepet a disznóvágás szertartásában. Talán, mert ezek a műveletek a disznóvágás végén kerülnek sorra, mikorra az embernek már untig elege van a húsos feladatokból, s szívesebben ülne valami melegben, sült húst és toroskáposztát falatozva, fűszeres forralt bort iddogálva.

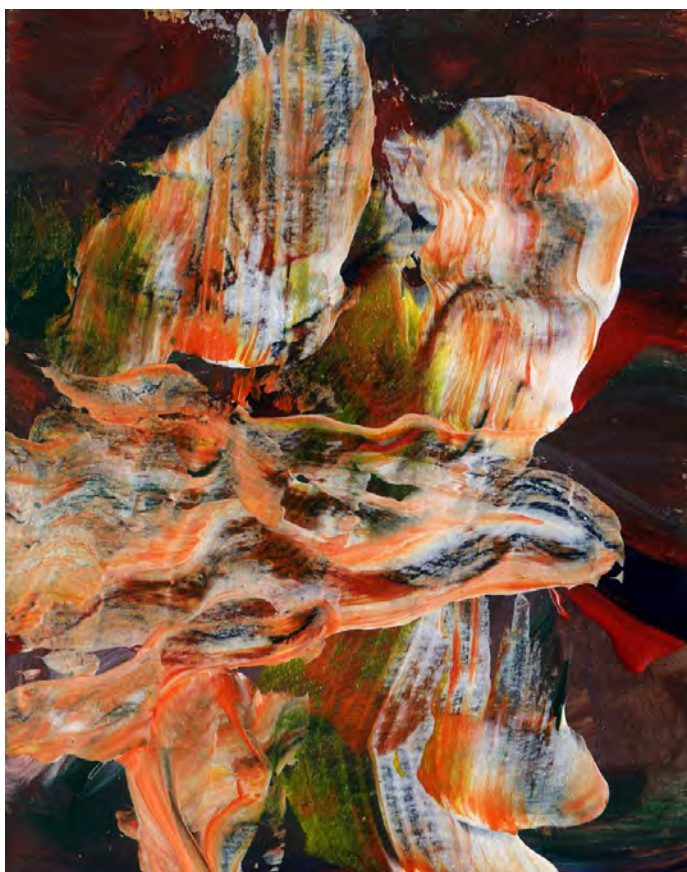
Minden úgy kezdődött, hogy Gugyerák húzódozott ugyan a disznóvágás gondolatától is, de nem akart városi puhánynak látszani, elment hát ő is a faluba, ahol jó előre ki volt tűzve, a már-már pirosbetűs ünnepnek számító nap. Reggel aztán kiderült, hogy a disznó igencsak nagyocska. Városon úgy mondanák: XXL-es, itt pedig úgy, hogy jó két mázsa.

Gugyerák megadta magát a sorsnak és sóhajtozva betársult néhány behemót embertorony mellé, vagy inkább mögé, mondván: ők biztos tudják mit csinálnak. Meg aztán az emlékei között is derengett még pár foszlány a disznóvágás mesterfogásairól, azokat próbálta szaporán előidézni.

A böllér gyorsan, szakavatottan végezte a dolgát, simán az örületbe kergette volna bármely, az állatkínzás ellen küzdő szervezet tagjait, akik minden valószínűség szerint a disznót túlvisítva, égnek emelt kézzel rohantak volna ki eme huszonegyedik századi gyilkolás színteréről, hol patakban folyt a vér, s percekig hallatszott a négylábú hörgése.

Gugyerák erőlködött, keményen tartotta a disznó egyik hátsó lábát, s arra is figyelt, nehogy földre terítse a szabadon maradt, sűrűn rángatózó disznóláb. A disznóölést is disznóvágás követte, merthogy a disznóvágás egész napra szól, még akkor is, ha nem mindig vágják, hanem különféle egyéb módokon dolgozzák fel, trancsírozzák a disznó részeit, fülétől a farkáig.

Gugyerák szipogott, tett-vett a böllér körül, titokban még élvezte is a dolgot. S mire elunta volna, már véget is ért a disznóvágás, jöhetett a dolgok kellemesebb része: a disznótor.

Gugyerák családlátogatóban

Ez itt a konyha – fogadta barátját Zénó a csöppnyi panellakásban. A zsebkendőnyi előtér után ugyanis, rögtön a konyha következett. Zénó szolgálatkészen sorolta az adatokat: két szoba, három tévé, öt lakó. Az öt lakót említve kicsit megrándult a homloka, ami enyhe idegzavarra utalt. Öt lakónál ez a legkevesebb – gondolta magában Gugyerák és figyelmesen bólintott.

A konyhában Anyuka, Zénó anyósa, nézte a tévét. A fia vette neki, nehogy mosogatás közben lemaradjon valami érdekesről. Zénó azóta evés közben nem beszélhetett, Gáspár Gyözike és családja ugyanis nem tűrt ellenmondást. A nagyszobában Apuka szörfölt a csatornák között. Apuka korábban „nem volt”, pontosabban máshol tartózkodott. Aztán amikor egyik nap Zénó hazajött, Anyuka azzal fogadta, hogy ez itt Apuka. Aki eltűnt ugyan, de a lényeg, hogy most visszatalált. Apukával jól kijött Zénó, még azt is elnézte neki, hogy állandóan kicsempészte az estére szánt sörét a hűtőből és a papucsát is használta.

Ez a kis szoba, a mi birodalmunk – vezette be ünnepélyesen Gugyerákot Zénó. A szobában internetkávézós-hangulat uralkodott. Két lestrapált számítógépen két hangoskodó négy-öt év körüli gyerkőc működött. A srácok nem a mieink, pontosabban a barátnőm, Melánia unokaöccsei. Napközben itt vannak nálunk. Az apjukat idegesítik, hát átküldi hozzánk – mondta a tényállást Zénó.

Gugyerák már nem is csodálkozott, hogy közben ismét megrándult barátja homloka. És téged nem zavarják a kölykök? – csodálkozott. De – mondta busa fejét lehajtva Zénó, és megint megrándult a homloka. Ja, amúgy Melánia éppen dolgozik, meg a bátyja Árpi is. Így vagyunk öten. Plusz a két srác – tette hozzá Gugyerák gonoszkodva, aztán elharapta a szót. Inkább mással próbálkozott: és jó itt neked? Hülye vagy? – vörösödött el dühében Zénó – költözök ki falura. Örököltem egy házat. Megy ki cöröniába! – vigyorgott a hátuk mögött Anyuka, aki észrevétlenül belépett a szobába. Azt hiszed jobb lesz ott nektek? Azt hiszem, igen – mondta lassan, minden szótagot kihangsúlyozva Zénó és megrándult a homloka.

Gugyerák és a zászló

„Nem üt, nem rúg, nem harap, nem szennyez be, de még csak nem is öl. Lobog.”

Gugyerák vett egy zászlót. Régi álma volt ez neki. Nem akart ő semmi rosszat ezzel, nem akart tüntetni vele, nem akarta lobogtatni sem, ő csak azt akarta, hogy legyen. És lett is.

Mivel Gugyeráknak a színekombináció sem volt mindegy, nem próbálkozott hát a „libröriákban”, hanem egy kicsivel messzebb.

Kicsit drága volt ugyan, de Gugyerák azt gondolta, majd alkuszik a piacon farmervásárlás közben, most inkább szó nélkül kifizeti a kinézett 40x80-as lobogót.

Aztán hazáig elő sem vette, mert azt hallotta, hogy a zászlóval nagy bajok vannak ám. Ismerőse példája járt a fejében, akit leribancoztak öreg nénikék a pesti utcán, mert nem kutyát, hanem zászlót sétáltatott. Így aztán Gugyerák csak otthon vette elő, és egy diszkrét sarokba kitette. Nem főhelyre, mert nem hivalkodni akart vele. Nem szánta sem bálványának, sem múltsiratónak. Csak egy jelnek.

Az ismerősök egy része először zavarba jött, aztán csúfondárosan mosolyott (régie reflexe ez tanácstalan embereknek). Egyesek azt mondták Gugyeráknak, hogy ő egy szemenszedett nacionalista. Kerek-perec. Gugyerák meg nem győzött hümmögni, hogy nem oda Buda, hiszen ez egy egyszerű kis nemzeti zászló. Nem üt, nem rúg, nem harap, nem szennyez be, de még csak nem is öl. Lobog.

Sőt, azt az adut is kijátszotta, hogy ez egy európai uniós tagállam zászlaja. Tessék csak megnézni a brüsszeli képeken – bizonygatta.

Más ismerősök a zászló láttán, hirtelen abbahagyták addigi mondandójukat a nőkről, a vajás kifliről és a kikeletről és szárazon közölték: ők nem szeretik a szélsőséget. Még zászló formájában sem.

Gugyerák újra csak ráncolni volt kénytelen a homlokát, és megint csak szelíden bizonygatni kezdte, ő nem költözött ki a szélre, nem fröcsög és nem csurog a nyála, ő is keleti Svájjal álmodik és nem akar rosszat senkinek. Meg a zászlója sem. Még csak annyit sem mond, hogy „búcsúbuli”.

Hiába erősködött, Gugyerák ismerősei közül többen abban a szent hitben távoztak, hogy egy szélsőséges bűnbarlangba látogattak.

Gugyerák, mikor éppen nem ismerőseit kellett győzködjé jószándékáról, antifasizmusáról és további békés szándékairól, hirtelen rájött, mi a bibi. Az, hogy túl messzire ment. Nem gyermekpornót töltögetett a világhálóról, nem csalta meg az asszonyt, nem szidta a romákat a villamoson és nem viselt Che Guevara feliratú trikót. Hanem vett egy zászlót.

Aminek manapság rossz az ázsiója.

Gugyerák és a BMW-sek

Gugyerák hónapok óta BMW-tulajdonosokat figyel. Szomszédai közül ugyanis, aki ad magára, ilyen járgányon furikázik. Gugyerák kutatásaiból egyértelműen kiderül, hogy a BMW több, mint autó. Életérzés. Valami olyasmi, amiről az emberek többsége álmodik csupán, ellenben a boldog kisebbség élvezi is.

Gugyerákot valamiért nem hozta lázba a BMW-mánia (egyelőre!), ezért csupán az foglalkoztatja, milyen a BMW-tulajdonos, miben más, miben különbözik egy átlagos autóstól.

Vizsgálódásra van is alkalom bőven. Gugyerákék lépcsőházában három BMW-tulajdonos lakik, Gugyeráknak meg van szerencséje két BMW között parkolni.

A BMW-s mindent másképpen csinál, mint az egyszerű, szürke, hétköznapi autóvezetők. Az átlagos autót vezető ember beül az átlagos kocsijába és elhajt, addig a BMW-s bár szintén beül a kocsijába, de nem hajt el. Élvezi. Ül benne, zenét hallgat, telefonál, uzsonnázik. A szóban forgó BMW-tulajdonos a vendégeit is az autójában fogadja. Valószínűleg szebb, mint a nappalija. Ha rossz az idő a kocsiban ülnek, ha meg süt a nap rákönyölnek a motorháztetőre és úgy diskurálnak.

A BMW-s feleségének természetesen szintén BMW-je van, ő a barátnőit fogadja a kocsijában. A játszani lehozott gyerekek játszótér és homokozó híján, és helyett a BMW-ben mászkálnak, énekelnek és kergetőznek, miközben anyuka ül a volánnál és élvezi a BMW-életérzést.

Míg Gugyerák autóját folyton megtalálják és megtisztelik a madarak, addig a BMW-ék olyan tiszták, hogy enni lehet róluk. S mint említettem: esznek is róluk. Tulajdonosaik parkolóhelyeikre kavicsot szórtak, elvégre egy BMW nem állhat csak úgy a fűvön. Talán mert elromlik.

A másik BMW-tulajdonos nem eszik az autójában, nem is könyököl rá (ez egy alacsonyabb típus), ellenben folyton tisztogatja, törölgeti. Zsebkendő helyett törlerongyot hord magánál és kétnaponta alaposan áttörölgeti a kocsit. Ha végzett, akkor gyönyörködik benne. Először közletről, aztán átmegy az út túloldalára és onnan méregeti.

Gugyerák vizsgálódását azzal összegezte, hogy BMW-nek lenni jó, BMW-tulajdonosnak lenni szintén. Utóbbiak rengeteg szabadidővel rendelkeznek, a nappali helyett a kocsiban ülnek, és a tévé helyett a műszerfalat bámulják. A BMW-életérzés felszabadító, magabiztossá tesz, hangos zenehallgatással párosul, s talán a rendőrök sem olyan szigorúak, ha meglátnak egy ilyen autóba oltott remekművet.

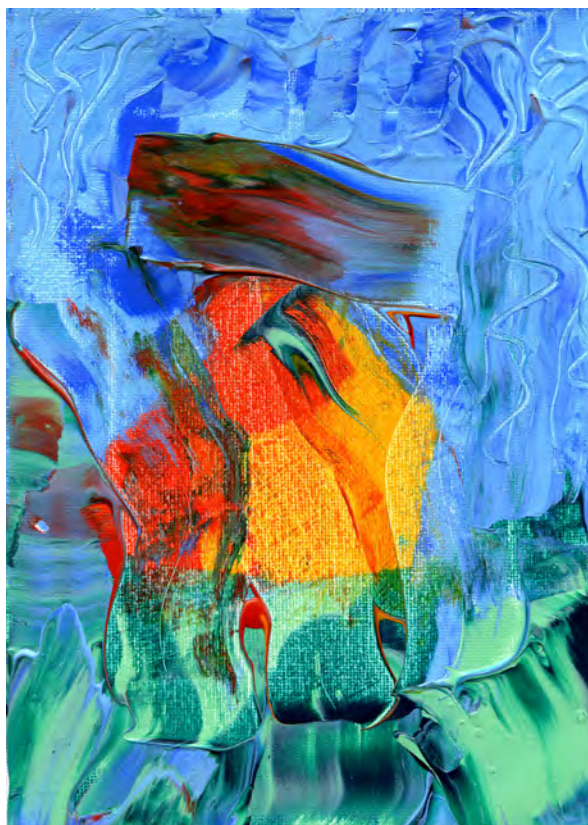

Száguldó Gugyerák

Reszket a nadrágom – gondolta Gugyerák, miközben beóvatokodott autója sofőrülésére. Az autót nemrég vásárolta, használtan. A baj csak az volt, hogy ellenben Gugyerák jogsija vadonatúj volt, melyhez rutintalan vezető párosult. Gugyerák három nap alatt elintézte a papírokat, miközben a hivatalok temérdek pénztől szabadították meg. Ahogy apadt pénztárcája és a matrac alá dugott boríték tartalma Gugyerák egyre többet gondolt arra, hogy csak bajt és gondot vett a fejére. Pénze erősen fogytán, ellenben minden napra jut valami fizetnivaló.

Nem kis nosztalgiával gondolt a régi szép időkre, amikor még oktatóval a jobbján vezetgetett, aki korrigálta minden hibás mozdulatát. Most viszont oktató nélkül kell helytállni az autós dzsungelben, ahol a vezetők zöme, mint valami vadászni induló ragadozó közlekedik, a tanuló- és rutin nélküli kezdő vezetők nem kis bánatára és ijedtségére.

Gugyerák tehát beült és elindult. Pontosabban csak indulni szeretett volna, mert az autó kétségbeesett burrogásán kívül semmi nem történt. A harmadik indulási kísérlet után Gugyerák a fejéhez kapott, majd kiengedte a kéziféket, s az autó végre engedelmeskedett.

Gugyerák a város széli bevásárlócsarnokot célozta meg. Az addig tartó 10 kilométer mondhatni eseménytelenül ért véget, pláne ha megfeledezünk a Gugyerák mögött lámpázó és dudáló autósokról, akikre enyhe frászt hozott hősünk ekklektikus vezetési stílusa, melyet időnként a motor lefullasztásával kombinált.

Ami a közelben lakó autósok és gyalogosok megnyugtatósát illeti: Gugyerák azóta már egyre jobban vezet, ha pedig becsúszik egy-egy rutintalan mozdulat, kiségti a kezdő vezetők jele, melyet első dolga volt kitenni az autójára.

Gugyerák Székelyföldön

Nyár végén Gugyerák látogatóba indult, csak ide né a Székelyföldre – ejsze, hadd lám hol tartanak az autonómiaépítéssel a derék góbék. Gugyerák szórványmagyarként már előre élvezte a dolgot: fájntos dolog lesz ám bő egy hétig csak magyarul értekezni, teli szájjal kürtős kalácsot majszolni és előtte, utána borvizet iddogálni.

Kürtős kalács volt, borvíz is akadt, de az ízes magyar beszéd végül rövid három napra zsugorodott. Pár napos háromszéki időzés után Dezsővel, Gugyerák száz százalékgig székely barátjával kiegészülve folytatták a székely portyát, ezúttal Gyergyószentmiklóstra. Itt, a Dezső által jó előre lefoglalt panzióban a jászvásári tulajdonos körbevezette a társaságot a kis faházban. A nyugalmazott ezredes a kutyával játszó leányokkal tapintatosan közölte, hogy az csak románul ért. A Gugyerákék társaságában lévő leányok ettől egy csöppecskét zavarba jöttek. Nem egészen értették, hogy akkor hogy is legyen ittlétük során a panzió kutyájával? Magyarul vagy románul szólítsák a kis bolhahordozót, vagy a semlegesnek mondható vau-vau-val próbálkozzanak? Végül próbaszerencse alapon a tulajjal továbbra is románul társalogtak, a kutyához pedig magyarul szóltak. A „csak románul értő” kutya ezt szerencsére nem vette rossz néven. Harapás helyett játszott, pacsit adott.

Gyergyó szépségeit mások is felfedezték maguknak. A szomszédos faházba vaslui-i fiatalok költöztek, akik biztos, ami biztos alapon némi manélét is hoztak magukkal. De olyan hangosat, hogy senki se panaszkodjon, hogy nem hallja. A kábeltévé csomagjában egyetlen magyar adó sem akadt, így Gugyerákék jobb híjján a román sportadók műsorait nézhették esős időben.

A környék országútjain moldvai, regáti és bukaresti rendszámú autók sorakoztak, némelyikből trikolórok lógtak. Gugyerák magyarázata szerint azért, hogy ne feledje az autonómiáról álmodó székely, milyen színű az ország zászlaja.

A bő hét tanulságait Gugyerák végül így summázta: Dezsőék túrhetően megtanultak románul, a kezdetben „csak románul értő” kutya pedig már magyaroknak is pacsit ad.

Gugyerák és a szent liturgia

Délben Gugyerák Gedeon idegesen megvakarta a feje búbját. Odakint délelőtt 9 óta szólt a szent liturgia. Ami nem lett volna baj, Gugyerák ugyanis toleráns ember volt. Csakhogy, bent is szólt.

Meg mindenütt. Mert az államegyház és a modern technika egymásra talált. Hiába próbált dolgozni, tanulni, olvasni, rádiót hallgatni – a liturgikus zene és szöveg ott visszhangzott a fülében. Az egyház kopogás nélkül jött és addig maradt, amíg neki jólesett. Nem kérdezte, hogy milyen felekezetű, hívő-e vagy hitetlen, ráér-e vagy jöjjön vissza később. Ó, nem. Jött és mondta a magáét. Gugyerák véleménye nem számított. Csak a szent liturgia, ami zúgott és hangzott. Utolérte a nappaliban, a konyhaasztalnál, sőt még a vécébe is utánasettenkedett.

Csak a csapból nem jött a szent liturgia.

Gugyerák három órányi szakadatlan szent liturgia után rájött, hogy talán mégsem annyira toleráns, mint amilyennek eddig hitte magát. S talán rokonszenvesebb neki az a neoprotesztáns néni, aki a parkban Örtornyot nyújt felé szende mosollyal. Mert a néni egyházának nincs temploma „minden blokk” sarkában és nem önti nyakon szent liturgiával a nagyobb és a kisebb ünnepeken. Mert a nénit le lehet inteni, el lehet hallgattatni, el lehet sétálni mellette. Mert a néni egyháza nem kötött szövetséget sem az állammal, sem a technika vívmányaival.

Kénytelen volt hát a Kossuth Krónika helyett bizonyos András apostol kalandozásait hallgatni, aki kétezer éve jött „eleinkhez” a jó hírrel. Gugyerák hátradőlt és megadóan várt.

Ugyanazt mint a hívek az utcán. A szent liturgia végét.

Gugyerák a székesfővárosban

Hajnali ötökör, utazótáska-cipelés közben, kevés idő jutott a volt Felvonulási, most Ötvenhatosok terén álló monstrum/bitóerdő – maradjunk annyiban: 56-os emlékmű megcsodálására. Így Gugyerák azt a helyet sem láthatta, ahol Gurcsány apánk letérdelt anno a képzőművészeti alkotás - vagy mi a szörny - előtt.

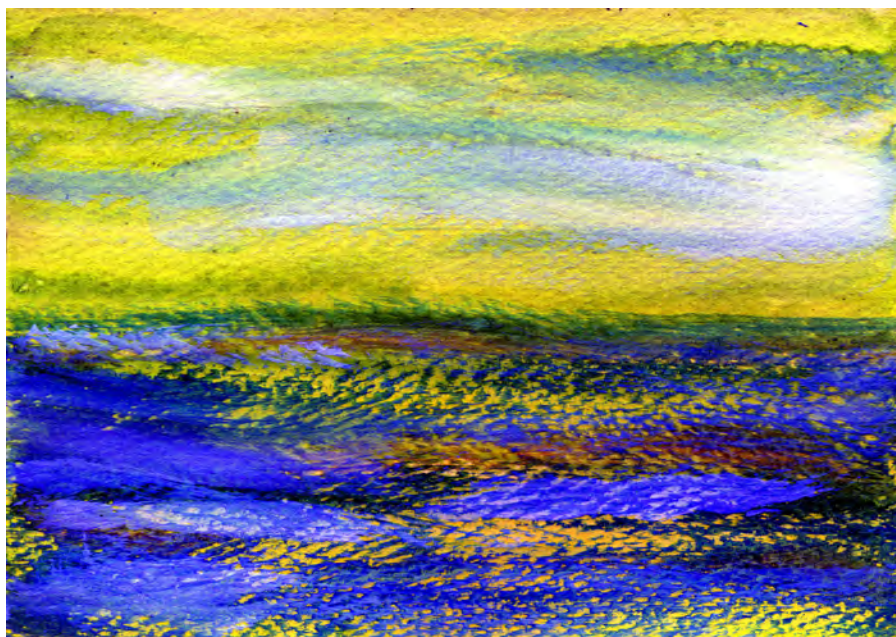
A Keletihez közeledve Gugyerák civakodó részegeket látott. A baj nem az alkoholszintjükkel, hanem a méreteikkel volt. Maradjunk annyiban, hogy ruhásszekrény volt mindahány. Erre Gugyerák jobbnak látta egy másik utcába belépni. Csakhogy a következő utcában is volt néhány nehézfiú. Gugyerák az ő kedves bicskájára gondolt, ami éppen nem volt kéznél. A Népligetig baj nélkül eljutott, ahol egy talponállóban kávé és melegszendvicset vett. A kávé kávé volt, a szendvics viszont „mászott”. A sonkát valami húsos iző helyettesítette. Romlott állapotban. Gugyerákné sem járt jobban: az ő rántott húsos szendvicsében feketére sütötték a romlott húst, az uborkán gyanús barna foltok uralkodtak és az egész egyveleg orrfacsaró bűzt árasztott. A kukában landolt.

Gugyerák mentegette magát, hogy túl korán van még, a hajnali fáradtság teszi, hogy ilyen csehóba jött vásárolni. Sebaj, a buszpálya-udvaron – még, ha drágább is – korrekt árusok vannak. A korrekt árustól két kávévét vett hősünk, amiről kisvártatva kiderült, hogy zacra öntött forró víz. A szomjat oltja ugyan, de nem kávé.

Gugyerák kénytelen volt beismerni, hogy őt itt ugyanolyan konzumidiótának nézik, mint a többi millió anyaországit. Ezek után jobbnak látta, ha nem vesz semmit, hanem fegyelmezetten kivárja az első buszt és iszkol haza.

Gugyerák és a Nyugat

Gugyerák nem kíváncszott Nyugatra. Valahogy nem érdekelte milyen az. A tévében látottak különösebben nem keltették fel az érdeklődését. Mi több, inkább a Kelet és a Dél vonzotta.

A legnyugatibb hely, ahová Gugyerák ezidig elvetődött az Győr volt. Oda is úgy ment, hogy álmokór okán fennmaradt a vonaton, s Gugyerák arra ébredt, hogy Győrben van. Ott sem időzött sokáig, – lóra, fordulj! - a következő vonattal már indult is vissza – Keletre.

Ez a győri portya volt eddig Gugyerák legnyugatibb eliramodása. De csak mostanáig, mert Gugyerák a közelmúltban meghívást kapott Brüsszelbe. Gugyerák belenyugodott hát sorsába: mégis csak túl kell menjen azon a Győrön. Nem is kevéssel. Egyik ismerőse nyugtatgatta: ő eddig még ki sem tette a lábát a Kárpát-medencéből, még azon az áron sem, ha az asszony és a gyerek nélküle ment a külföldre nyaralni, de most ő is rászánta magát a nyugati portyára.

A Nyugat hideg, pontos, precíz és tiszta. Sehol egy eldobott csikk, akkurátus, magától értetődő rend és tisztaság mindenütt. Az egyik osztrák benzinkútnál ugyan ott éktelenkedett egy cigarettásdoboz, de amikor Gugyerák rosszat sejtve közelebb lépett és viccesen megjegyezte: no, itt romániaiak jártak, rájött, hogy igaza van, a dobozon román felirat óvott a tüdőráktól.

Brüsszelben már nem szemetet, „csak” feliratot, választási graffitit talált Gugyerák, éppen az Európai Unió főépületei közvetlen közelében. A messzire vetődött hazafi éppenséggel Vadimot és Gigit (nem az ügyvédet, hanem a juhászt) éltette, ékes román nyelvű felhívásában, egy belvárosi parkoló falán.

A Nyugat hideg, pontos, precíz és tiszta. Mínusz egy fokos hidegben, esőben és hóhullásban pedig még inkább annak tűnik. A Nyugat nem Erdély, és a Nyugat nem Alföld, ezért Gugyerák mégis csak a Keletet és a Délt preferálja. Mert az melegebb és pontatlanabb, kiszámíthatatlanabb és koszosabb. Ezért aztán Gugyerák még megvette a Brüsszelben kötelező vásárfiát: a jó belga csokit és kiadta a jelszót: lóra, fordulj!

Gugyerák fenyőt vesz

Gugyerák régi, bevált szokása szerint utolsó napra halasztotta a fenyővásárlást. Pár nappal korábban azért körbevizslatta a fenyőlerakatokat, figyelte az árut és az árat.

Az utolsó percben való vásárlás eddig mindig eredményesnek bizonyult. A legtöbbször már nagyon olcsón jutott hozzá az áhított tűlevelűhöz, és volt, amikor két fenyőt is rá akartak tukmálni egy áráért. Gugyerák idén is körbevizslatott. Figyelte az árut és az árat, beleszagolt a kellemes fenyőillatba és nézte a kínálatot.

Másnap Gugyerák elindult fenyőt venni. Nem akarta elsietni, hát csak déltájt indult a legközelebbi piacra. Ott talált is két embert és három fenyőt. Az egyik ember vasból készült, háromlábú faállványt árult, a másik meg a három fenyőt. Gyanús csend, vásárló sehol. Gugyerák rosszat sejtett, ezért próbált olyannak tűnni, mint akinek már van fenyője, s csak úri passzióból ögyeleg az egyszem fenyőárus három fája körül. Az árusok, akik máskor méterekről hívogatták a vásárlót, most kedélyesen, Gugyerákra ügyet sem vetve beszélgettek egymással. Gugyerákban nőttön nőtt a rossz érzés, ögyelgése téblábolásba ment át, mire az egyik eladó megszánta és megkérdezte a másikat a fa áráról. A fa csúnyácska volt, vézna volt, de ennek ellenére egy kisebb vagyonba került.

Gugyerák ránézett az órájára és loholt a következő piachoz. Oda, ahol előző nap jólesően szippantotta be a fenyőillatot. Itt két hatalmas fenyőt talált és egy eladót. És legalább nyolc vásárlót. Az eladó élvezte a helyzetet és a fákért egy kisebb vagyonnál is többet kért.

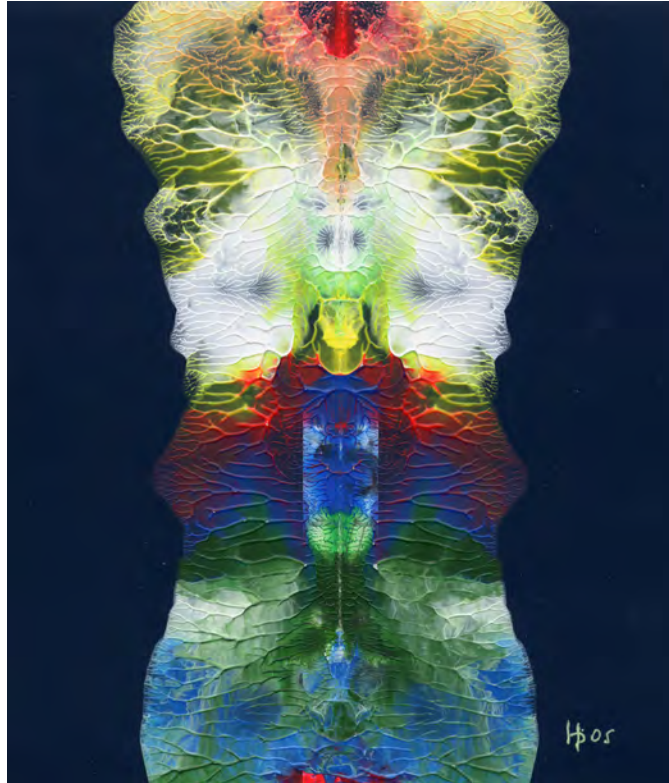
Gugyerák tele volt tervekkel. Felült egy villamosra is kizötyögött a város túlsó végébe, ahol a város legnagyobb piaca található. Ott biztos kapok – biztatta magát Gugyerák. Talált is. Itt még mintegy tíz fenyő és 4 árus gubbasztott. Egy piculát sem voltak hajlandók engedni - a mondanom sem kell – vagyon nagyságú összegből, az árakat pánikszerűen kérdező vásárlóknak.

Gugyerák öntudatosan megrándította a vállát: villamosra fel, tovább a következő piacra. Ott a minap hatalmas fenyőlerakat volt. Tényleg csak volt, mert Gugyeráknak már a lerakat nyomait sem sikerült beazonosítania. Ha már ott volt, benézett még két kisebb piacra, persze minden eredmény nélkül. Majd Gugyerák azt vette észre, hogy jó ideje már a parkok fenyőit vizslatja, mint valami nyulat becserkésző ragadozó, de végül letudta magában a fenyőfavágó ösztönt.

Még a villamoson ülve kigondolta, hogy semmi baj, jövőre nem csak ögyeleg, nemcsak szagolgatja a fenyő illatát, de íziben vásárol is. Addig pedig idén még gyönyörködik az anyukája által vásárolt karácsonyfában.

Gugyerák és a ruha teszi-vírus

Hősünk azt tanulta otthon és az iskolában, hogy nem a ruha teszi az embert. Mostanság mégis, egyre több olyan emberrel fut össze, aki ennek az ellenkezőjét vallja. Gugyerák „ruha teszi-vírusnak” nevezte el a furcsa kórt. Elsősorban fiatalokat – döntően huszas-harmincasokat – támad meg és vesz le a lábáról. Olyanokat, akik nemrég végeztek el valamilyen gyorstalpalót, főiskolát vagy egyetemet, állást szereztek és most egész nap öltönyben avagy kosztümben flangálnak. Ez persze nem baj, inkább az, hogy ettől egycsapásra többnek érzik magukat. Még akkor is, ha legtöbb esetben csupán csak reprezentálnak a munka- és szolgálati helyükön.

A ruha teszi-vírus hordozója, amolyan ifjú dzsentrí. Többnek hiszi magát, mint ami és azt hiszi, ha öltönyben virít, mindenki többnek is látja. Gugyerák a minap találkozott egy ilyen ifjú vírus-hordozóval, aki még köszönni is elfelejtett. No persze: öltönyben feszített a lelkem, melyet csak nyomtatékosított a frissen szerzett doktori diploma. Gugyerák nem hatódott meg az ifjú titántól, szó nélküli mosollyal szugerálta „doktor izét”, hátha odaveti végre, hogy: jó napot!

Az ifjonti góg és vírus eme hordozóiról Gugyeráknak a Svejkben olvasott örvezető ugrott be, aki „olyan felfuvalkodottan viselkedett, mintha nem lenne vitás, hogy holnap legalább hadtestparancsnokká fogják kinevezni.” Hasek szerint ezeknek az örvezetőknek, kinevezésük után rögtön nőni kezd a terjedelmük. Először az arcuk lesz nagy, aztán a hasuk is felpuffad. Akinek a füle is nőni kezd, az már orvosi beavatkozásra szorul.

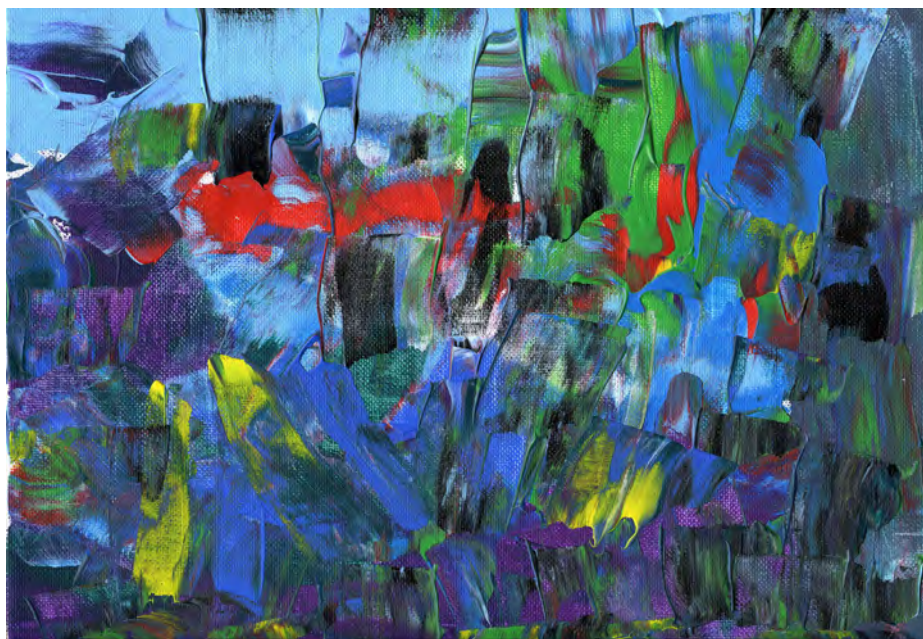
Hinnye, az iskoláját! – nézett fel olvasmányából Gugyerák, hát már a monarchia alatt is ruha teszi vírussal küzdöttek az emberek?! Egyébként hőszünk megfigyelései szerint a negyvenesek és az a fölöttiek, lassan kigyógyulnak a ruha teszi betegség ártalmaiból. Az öltöny és kosztüm gyakori, sőt folyamatos viselete ellenére is. Úgy látszik, lassan leülepszik bennük a ruha, cím, rang, stb. okozta kivagyiság, vagy talán rájönnek a gyerekkorban tanult igazságra: mégsem az a flancos ruha teszi az embert.

Gugyerák a cuppogatókról

A győzőknek mindig sok barátjuk van. A győzőkre, győzelem után egyszeriben minden oldalról dől a sok lelkes jóbarát. Mert az emberek szeretik a győzteseket. Szeretik a győztest körülvevő csinadrattát, a fényeket, a kamerákat, egyszóval a felhajtást. Mert ilyenkor egy kicsit ők maguk is győztesnek érezhetik magukat.

A cuppogatók akkor ébrednek, amikor a tévé bemondja: győzött, bejutott, nyert XY. Addig lazán hevernek az otthoni fotelben és mondják a párjuknak: így kellett volna, meg úgy kellett volna. A győzelem hírére azonban felvillanyozódnak. Lelökik lábukról a papucsot, ünneplőt rántanak magukra és rohannak gratulálni. Egymásnak adják a kilincset, tolakodnak és mindkét könyökükkel utat csinálnak maguknak az udvarló siserehadban, s közben persze egyetlen pillanatra sem hervad le arcukról az üdvözült mosoly – abban a reményben, hátha elkapja bár egy pillantásukat az ünnepelet. A pokolba kívánják a tömegben meglátott ismerősöket. „Ez is itt buzgólkodik, hogy szakadna rá a ...” – sziszegik magukban, de a mosoly, mint valami jó álca ott virágzik rajtuk hervadhatatlanul.

Egyre közelebb érnek, sivalkodnak és ájuldoznak. Aztán, ha már hatótávolságon belül értek, jönnek a cuppanósok. Ilyenkor persze mindenki nyálasat ad, az ünnepezt meg – mit tehet? - tartja a frontot. Vannak, akik nem bíznak a cuppanósban, ajándékot is hoznak. Persze úgy adják oda, mintha a családi ékszerektől válnának meg, egy fontos küldetés érdekében. A hátuk mögött néhány házastárs idegesen összesűg: ők nem hoztak semmit. Az egyik asszony ki is perdül az ajtón, hátha van még idő valamit otthonról sebtiben berámolni.

Nem tudni miért, Gugyerák leginkább azokat kedveli, akik az ünnep előtt megdolgoztak a sikerért. Ők van miért ünnepeljenek, s megérdemlik a jóleső pihenést is. Azok csókját azonban homlokráncolva nézi, akik csupán a kényelmes fotelből „izzadtak”. Tőlük csak egy puszira - jobb esetben egy szavazattal megspékelve - telt a támogatásból. És a barátságból.

Gugyerák és a mosolygó szikáriusok

„Én is most szokom a szemtől szembe mosolygok, a hátad mögött megölnélek levegőt, amit jó érzésű ember nehezen tud lenyelni, de lenyeljük” – írta Gugyeráknak egyik ismerőse. Helyben vagyunk – bólintott a levelet olvasva Gugyerák, majd nyelt egyet és hátradőlt. Mivel jóérezésű embernek tartotta magát, cseppet nem örült annak, hogy a mosolygós emberek egy része holmi kifent kacorral közlekedik. Aztán elhaladva, villámgyorsan visszaszúr.

Persze napjaink szikáriusai már csak ilyenek: először előadják a tükör előtt jól begyakorolt mosolyt, aztán már hátulról, gyakorlott mozdulattal döfik a frissen fent szikét. De először még becserkézik áldozatukat, a bizalmába férkőznek. Megkérdik például, hogy van a gyerek. Együttérzően ingatják a fejüket és sopánkodnak is, ha a kölkök történetesen beteg. Próbálnak kedvesnek, barátinak látszani, mellyel a gyanút csírájában szeretnék elfojtani. Csakis akkor csúsztatják elő fonákján hordott köpönyegükből a kést, mikor az áldozat már teljesen megszelídült, bizalmasan és merészen hátat fordít a gyors beszéd és a meggyőzés mesterének.

Gugyerákba is beleállt már néhány jól célzott penge, de a baráti levél hatására mostanság igencsak gyanakodva nézi a mosolygókat. Vajon mit akarhat? Mi a valós szándéka? Most akar leszúrni, vagy majd csak később? Milyen kést hordhat a köpenye ujjában, méretes disznóölőt vagy leheletkönnyű szikét? – seregnyi kérdés villan fel ilyenkor hősünk fejében. Soha ne higgy az első mosolynak, sőt a másodiknak sem. A harmadiknak is csak akkor, ha tényekkel van alátámasztva – írta vissza Gugyerák jóindulatú ismerősének.

Majd kis szünet után hozzáfűzte: Persze az sem rossz módszer, ha felszólítod a szikárius-gyanús illetőt: pakolja ki a zsebeit.

Gugyerák és az ügynökök

Gugyerák barátai felcsaptak ügynöknek. Véget értek az órákig tartó baráti csevejek közös elményekről, a lányokról és a fociról. Helyette jöttek az előre betanult, meggyőző szövegek a leghatékonyabb gyógynövény alapú orvosságokról, a legkedvezőbb magánnyugdíjpénztár-ajánlatokról és a napenergia hatékony felhasználásáról.

Gugyerákot álnok ügynök-barátai először nyájasan lefutották a kötelező és megnyerésnek szánt köröket: a család és a munka iránt érdeklődtek. Aztán hirtelen, egy éles kanyar után áttértek a bizniszre. Repkedtek a gyógyszerek nevei, a bankok ajánlatai, Gugyerák meg felháborodott. A nyájas ügynök-barátok meg tették az ártatlant: ugyan mi lelhetette ezt az embert? Miért ilyen durcás egyszeriben? Hát nem élvezzi a baráti társaságát?

Gugyerák erre felhúzta a szemöldökét és megkérte az ügynök szerepében sündörgő barátot, ne éljen vissza a barátságával. Nem azért találkozik velük, mert befektetői tanácsokat szeretne félórába sűrítve hallgatni. Beéri ő a laza baráti csevejjel is, csak ne akarjanak neki eladni semmit.

Na de, a barátság! – háborodtak fel az ügynök-barátok. A barátság marad, ha a napelemes-szöveget, a termékbemutató ügynöki bla-blát meghagyod másnak – adta ki az utasítást Gugyerák. Majd a nyomaték kedvéért, rendelt egy sört.

Gugyerák és a magyar narancs

Gugyerák kezügybe helyezte a lehűtött flakonos sört, a csipszet és várta a csodát. Azt, amiről az azóta történelemmé hátrált kapitány előzetesen azt nyilatkozta, hogy közel jutottunk álmaink beteljesedéséhez.

Gugyerák ugyan nem ért a focihoz, de ő előzetesen három kapott gólban kiegyezett volna a bolygó hollandikkal. Nem rajta múlt, hogy az egyezés nem jött létre.

A magyar narancs nem olyan, mint a holland oranje. Kicsit sárgább, kicsit savanyúbb, de a miénk. Na, valahogy így állunk a mi kis honi focinkkal, 1-8 után.

Az egeket ostromoljuk, hollandokat akarunk kétvállra fektetni, már egy hete ment a sajtókampány, a sorsdöntő mérkőzésről, miközben ember nem akadt, aki komolyan gondolta, hogy esélyünk van az 18. Gugyerák és a magyar narancs Amsterdam ArenÁban.

Nem is volt, és nem is lett. Magyar szokás szerint ilyenkor bűnbak kell - valaki, aki elviszi a balhét. Sanyi bácsi? Túlontúl optimista volt ugyan, de az elmúlt 30 év legjobb teljesítménye még így is az ő nevéhez fűződik. És ez mindent elmond.

A játékosok? Mondjon már valaki másik olyan 11 magyar játékost, aki holnap nem kapna ennyi, vagy éppen több gólt Robbenéktől. Akarjuk, vagy nem, ez a honi futballvalóság. A jelen.

Kicsit sárgább, kicsit savanyúbb... Bástyá elvtárs el is húzza a száját, de jelenleg ez van, ez a miénk, nincs jobb, nincs más.

Gugyerák nem lett sportriporter

Gugyerák már gyerekkorában is a sportoldallal kezdte az újságolvasást. Sokszor elábrándozik beteljesületlen vágyán: nem lett belőle sportriporter.

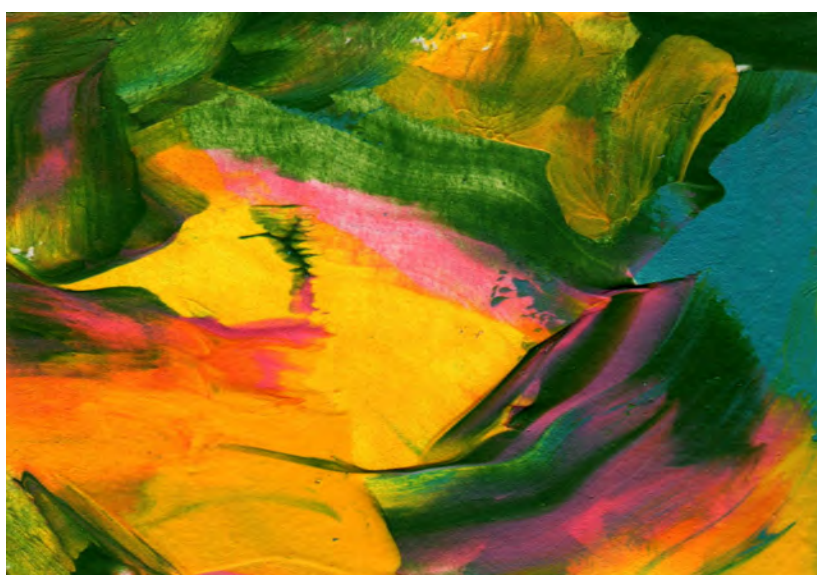
Igaz, az idők során akadt néhány sport témájú írása is: kommentár és tudósítás, sőt egy portréinterjúra is emlékszik, a legendás kolozsvári sportriporterrel: László Ferencsel.

Nyolcvan perces beszélgetés készült a népszerű Frici bácsival. Kár, hogy csak rádióban hangzott el, írásban nem jelent meg.

A sportújságírás tehát örök ábránd marad Gugyeráknak. Mindig eszébe jut, amikor sportközelségbe kerül, közvetítést hallgat vagy éppen a politikai, közéleti újságírás rákfenéivel szembeesik. Ilyenkor eszébe jut Svejk kijelentése, amit a monarchia titkosrendőrsége spiclijének mond: a politika a kisgyerekeknek való.

Hiszen a sport, valljuk be, biztonságosabb terület. Persze itt is akadnak sértődős sztárok. Levélíró hisztis Husztik, meg nagyotmondó Szalaik. De alapjába véve itt kevesebb lehetőség van a nagycsoportosok lábára lépni, kevesebb a „Sunyi bácsi”, és több az egy négyzetméterre jutó sportember.

Akik tudják, mi az, hogy fair play.

Utószó

Gugyerák, aki a tükröt tartja elénk

Amikor az első cikk kéziratát kaptam meg szerkesztőként, igencsak elhúztam a számat.

– Gugyerák, milyen gügye lehet ez a jegyzet is – gondoltam magamban, s félretettem. Aztán valamiért néhány nap múlva újra elővettem, s fanyalogva olvasni kezdtem. De egyre jobban beletemetkeztem, s a végén csodálkozva kiáltottam fel magamban. – Hát ez tisztára Pista bácsi a szomszédunkból! Honnan ismerheti Fábián Tibi a szomszéd Pista bácsit?

A következő kézirat már nem a fiók mélyén landolt, hanem azonnal a kezembe vettem, s olvasni kezdtem. Ezúttal az unokatestvérem jutott eszembe, aki rendkívül hasonlított az újabb gugyerák figurára. – Ez a Tibi már a rokonságunkat is ismeri? Nem beszéltem vele soha róla...

Aztán következtek az újabb gugyerák. És újabb szomszédok, újabb ismerősök elevenedtek meg a jegyzet alapján előttem, mígnem az egyik cikknél kénytelen-kelletlen – magamra ismertem. – Nahát, most már én is gugyerák lettem – képedtem el, és akkor rádöbbsentem, hogy mindnyájan gugyerákok vagyunk. Az élet különböző helyzeteiben hasonlóan reagálunk, mint a jegyzetek főhőse. Kicsit nagyizolva, kicsit félénken, máskor gügyén, vagy felbőszülve és idegesen, néha bután,

máskor irigykedve, sokszor pedig mesterkélten. Az ilyen embertípusokat próbálja meg Fábrián Tibor megrajzolni írásaiban. A mindennapi élethelyzeteket tárja elénk. Így elevenedik meg az olvasó számára az ismerőse, családtagja, a kárpát-medencei magyar politikus, a helyi kiskirály – vagy éppen mi magunk. Néha humorosan, máskor cinikusan esetleg éppen gúnyorosan, vagy ahogy én nevezem: fábiántibisen. De sohasem sértően.

A szerző a társadalom tükkrét tartja szemünk elé rövid mozzanatokban, frappáns mondatokban, s aki végigolvasta az írásokat, az valószínűleg várja, hogy mi lesz Gugyeráknak a következő mozdulata, ki lesz a következő „áldozata”.

Én mindenesetre várom.

Somogyi Botond

Rövid önéletrajz

Romániában, Erdélyben születtem, iskoláimat Kolozsváron végeztem, majd Besztercén tanítottam 28 éven át biológiát, kémiát, lélektant. Néhai férjemmel, Horváth Pál magyar irodalom tanárral a város magyar kulturális életében tevékenyen résztvettünk: színjátszó kör, irodalmi kör, népiegyetem, író-olvasó találkozók stb.

1985 óta Ausztriában (Riedben) élek, ahol megvalósíthattam régi álmomat: utazni a nagyvilágban, megismerni más tájakat, népeket, s azok kultúráját.

Irodalommal is foglalkozom. Megvalósításaim: 14 fotókkal illusztrált útirajz, 37 hangoskönyv, 6 digitális könyv,

- M. Simon Katalin költővel: Egy kép egy vers, Színek és szavak, Pillanatok

- Seres László költővel: Színes gondolatok, Megyek haza

- Mersdorf Ilona költővel: Absztrakt miniatűrök

2005 óta festek. 35 tárlatom volt (23 egyéni és 12 csoportos) - hét országban: Románia, Magyarország, Ausztria, Németország, Svédország, Olaszország, Egyesült Államok.

Több száz képem található magángyűjteményekben a világ különböző részein: Románia, Magyarország, Ausztria, Németország, Olaszország, Svájc, Horvátország, Svédország, Hollandia, Brüsszel,

Kanada, Egyesült Államok, Ausztrália, Thaiföld, Hongkong.

Közel 70 évesen kezdtem festeni, addig azt sem tudtam hogyan kell egy ecsetet kézbevenni, azóta meg mondhatni nem esik ki a kezemből.

Nem a valóságot másolom, hanem azt vetem papírra, amit életem során magambaszívtam, feldolgoztam és tároltam; de nemcsak az egykori élményeket, hanem azt a színes érzelmi töltetet is, amellyel lelkem mélyében becsomagolva mostanig őriztem őket. Hosszú életem során mondhatni gazdag örökséget halmoztam fel, melyet most nemcsak festmények, hanem regény formájában is próbálok feldolgozni.

A festés számomra terápia és szórakozás, vagy méginkább játék. Játék a színekkel, formákkal, anyagokkal. Kísérletező festő vagyok, szeretek mindig új eljárásokat kipróbálni, különösen, ha egyik-másik már a kisujjamban van, oly sokat gyakoroltam.

Festményeim a következő kategóriákba sorolhatóak: Virágok, Szirmok, Tájképek, Absztrakt munkák, Szivárvány, Kék világom, Vörös bolygó, Touch me! (a látássérültek számára kidolgozott technika), Rezgések, Misztikum, Hangulatok, Sorsok, Digitális képek, Fekete-piros, Töröljük a múltat! Agytorna, Pipacsmező, Játék a színekkel, stb. Leggazdagabb a Virágok sorozat, ezért a Virágfestőné névvel illetnek.

Képeimet fénymásolva és digitalizálva, megzenésített Galériákba foglalom és CD-re rögzítem. Időtartamuk 30-35 perc. Átlag 35-45 képet, valamint azok digitális változatait tartalmazzák. Eddig 90 egyéni és 8 közös Galéria született, más festőművészekkel: a barcelonai festővel, Bluebird-el, a riedi Kubinyi Papp Rozália festővel, valamint Terényi Ede kolozsvári zeneszerzővel.

Életrajzi adataim (részben) megtalálhatók az Erdélyi Magyar KiKicsoda 2010 lexikonban.

Horváth Piroska

Elérhetőségeim:

Blog: www.horvathpiroska.com

e-book: <http://piroska.jimdo.com/könyvek/>

e-mail: horvath_piroska@hotmail.com

skype: horvathpiroska

Lelkész és újságíró

Nagyváradon születtem, 1974. április 28-án. A várostól nem messze, Fugyivásárhelyen nőttem fel, hatgyermekes család második sarjaként. Fugyivásárhelyen és Nagyváradon végeztem iskolai tanulmányaimat. Érettségit követően vallásanári diplomát szereztem, majd újságírói tanulmányokat folytattam. Végül református teológiát végeztem.

Az újságírói és a lelkeszi szolgálat összekapcsolódott az életemben. Egyházi és világi újságíróként is volt alkalmam dolgozni, szerkeszteni rádióban, tévében és írott sajtóban (Erdélyi Napló, Agnus Rádió, Harangszó, Sláger Rádió, Klub Rádió, Reggeli Újság, Harangszó, stb). Lelkipásztorként előbb segédlelkészi és kórházlelkészi szolgálatot végeztem Belényesben, Nagyszalontán és Nagyváradon, jelenleg pedig a rangos történelmi múlttal rendelkező Szentjobbon (Bihar megye) szolgáló parókus lelkészként. Örömmre szolgál, hogy írásaimra a Kárpát-medence számos kiadványában számot tartanak (Református Újság – Felvidék, Üzenet – Kolozsvár, Bihari Napló – Nagyvárad, Erdélyi Napló – Kolozsvár, Közösség Magazin – Budapest, Európa Rádió – Miskolc).

Eddig két önálló kötetem jelent meg, mindkettő a Mentor Kiadó gondozásában, 2008-ban és 2010-ben. Ezek fogadtatása bátorított az újabb munkára. Közös könyvünk Horváth Piroskával barátságunk betetőzése. Kép és szöveg találkozik, de önálló életet is él. Lélekszépítő színek, formák, melyek végigkísérik felgyorsult életünket. Megállítanak, reflexióra, életminőségre biztatnak. Gugyerák pedig voltaképpen ugyanezt keresi mindennapi csetléseiben-botlásaiban, világszemléletében. Így kapcsolódik össze a festmény és az írott szó üzenete. Legyen az Olvasó öröme!

Fábián Tibor

Kiállítás az igazság mellett

Interjú Fábíán Tibor lelkész-újságíróval

Fábíán Tibor ősz óta a szentjobbi gyülekezet lelkipásztora. Eddigi sokrétű egyházi és sajtóbeli munkájáról, új, önálló gyülekezeti szolgálatáról kérdeztük.

– Időrendben mi volt előbb, illetve te minek tartod magad inkább: újságírónak vagy lelkésznek?

– Tizenkettedik osztályos gimnazistaként kezdtem el cikkeket írni, tehát a sajtós tevékenység volt időrendben az első. Még teológusként az erdélyi kerület induló rádiója főszerkesztőjének kért fel Adorjáni László, akiben ma is a világ legszeretetre méltóbb főnökét tisztetem, végzősként pedig a váradi kerület lapjának főszerkesztője lettem.

Vagyis jó értelemben vett párhuzamosság, összefonódás jellemzi e két szolgálatot az életemben. Intézeti lelkészként az egyházi sajtó berkeiben, illetve kórházban is szolgáltam, majd onnan elkerülve a gyülekezeti szolgálat lett a domináns. Bár mi, emberek az életünkben megkövetkező változásokkal kapcsolatban úgy gondoljuk, hogy a környezetünknek, a magasság és mélység kényének-kedvének vagyunk kiszolgáltatva, mint egy imbolygó lélekvesztő, azért arról se feledkezzünk meg, hogy minden Isten tudtával, akaratával és terve szerint történik, és történt az én életemben is. Ebben az isteni akaratban, és az Ő velem kapcsolatos tervében hiszek a jövőt illetően is.

– *Feleséged nemrég doktorált. Bemutatnád őt, hivatását illetve kutatási területét?*

– Nejem, Dr. Szolár Éva bő egy éve védte meg doktori disszertációját a Debreceni Egyetemen egyoktatáspolitikai témában. 2014-től ugyanott, a doktori képzés hallgatóinak egyik óraadó tanára, valamint az egyetem egyik központjának kutatója, jelenleg a magyar rendszerváltozásról szóló programját a Magyar Tudományos Akadémia és a Balassi Intézet támogatja. Mérhetetlenül büszke vagyok rá, hiszen míg itthon csak az érvényesül, aki befolyásos személyek ismerőse és „boldog őse”, addig az anyaországban és a cívis városban tényleg a szakmai felkészültség alapján értékelnek. Éva, a gyülekezeti szolgálatban is kezdettől elkötelezett segítők, akire mindig támaszkodhatok.

– *Nem egyházi és egyházi sajtónál is tevékenykedtél, könyvet is adtál már ki, voltál segédlelkész, intézményi lelkész, rádiós, egyházkerületi lap főszerkesztője. Kimaradt valami a felsorolásból?*

– Talán csak annyi, hogy a váradi kerület Kiadói és Sajtóosztályán is dolgoztam a kétezres évek elején, Hermán M. János tanácsossága alatt. Fentről kapott ajándék volt a vele való közös munka is. S azóta is szívem ügye a gyülekezeti iratterjesztés. A sors gyakorta olyan emberek mellé vezetett munkatársnak, akik magasra tették a mércét, nem elégedtek meg a látszattal, hanem mindig igyekeztek értékeket létrehozni, a kínálkozó lehetőségeket kiaknázni. Ilyen volt számomra Forró László tanácsos is. Elsősorban higgadtsága és jóindulata az, ami egyedivé tette személyiségét számomra. Mindezek megsüvegelendő értékeknek számítanak a mai, személytelenné fakult világban, amikor „mindenki senkije mindenkinek”

(Magashegyi Underground).

– *Mindezek után milyen egy saját gyülekezet önálló lelkipásztorának lenni?*

– Egyetlen szóban: más. Segédlelkészként már sok mindent megtanulhattam, igaz, jó mestereim is voltak Réman István, Szűcs Imre, Csűry István és Veres Kovács Attila személyében. Mindegyiktől kaptam, tanultam valamit, amit gyülekezeti lelkészként jó „elővenni”, átgondolni, s akár a gyakorlatban is hasznát venni. Meglátásom szerint a gyülekezetvezetés elsősorban a gyakorlati teológiát jeleníti meg a lelkész számára, éppen ezért számomra a „gyülekezeti menedzsment”, az adminisztráció és szervezés mellett elsősorban a szellemi tevékenység

hiányzik, amiből szerkesztőként több jutott.

– *Publikálsz továbbra is?*

– Vannak lehetőségek, felkérések, megkeresések. Az erdélyi kerületi lapban közel 15 éve publikálok, igazán kár hogy az érmelléki egyházmegyébe nem jut el mostanság ez a színvonalas gyülekezeti lap, melyet kedves kollégám, Somogyi Botond szerkeszt, amolyan utolsó mohikánként a református sajtóprérin. A felvidéki Református Újság Kárpát-medencei tudósítójának kért fel bő egy éve. Jó kis csapat gyűlt össze Csoma László körül. Az Erdélyi Naplónak a kétezres évek elején főmunkatársa voltam, fél éve ismét megkerestek, hogy írjak nekik az Útravaló című igei rovatukba. A magyarországi református Európa Rádióban jegyzeteim hallgathatók, Kovács Zoltán megkeresésének köszönhetően, de örülök Fekete Károly tiszántúli püspök közelmúltban érkezett felkérésének is, aki nem felejtette el a Kálvincsillag szerkesztőbizottságában töltött tevékeny közös éveket. Meg kell említenem a Bihari Napló főszerkesztőjével, Rais Istvánnal kialakított baráti, szakmai kapcsolatot is, aki mindig örömmel várja és közli cikkeimet. Az újságírók hozzávetőleg összetartó, szolidáris társaságot alkotnak, jó ezt időnként a lelkészi közösségben is megtapasztalni.

– *Mi a tapasztalatod, milyen az olvasási kultúrája az erdélyi illetve partiumi magyaroknak, azon belül is a reformátusoknak? Változott-e az évek, évtizedek alatt? Az internet rontott vagy segített?*

– Ez egy komplex kérdés. Az olvasási kultúra alakulása egyrészt annak is függvénye, milyen a kínálat. Az internet sem nem rontott, sem nem segített, egyszerűen csak egy új alternatívát jelent, egy új olvasási lehetőséget, amely lassan egyeduralkodóvá válik. Vagy már az is. Ezen lehet sajnálkozni vagy örülni is neki, de ez önmagában nem változtat a dolgon. Az internet egy olyan felület, amelyről az evangélium sem hiányzik, az egyházak is jelen vannak rajta, annak függvényében persze, hogy ki milyen szinten és tudatossággal veszi fel a kor diktálta sebességet. Úgy vélem, a korszerűség nem feltétlenül ördögtől való dolog, de persze az Ige szerepét sem képes betölteni, helyettesíteni. Egyszerűen arról van szó, hogy nem az olvasás tűnt el, hanem az olvasási szokásaink változnak. A print és hangzó alapú média helyett a világháló lett a hangsúlyosabb, a mindennapi olvasás helyszíne. Ez az egyháznak lehetőséget és kihívást is jelent, amit ha akar és tud, használhat a maga, pontosabban az Ige hirdetése érdekében.

– Akár újságírói, akár lelkeszi hivatásodnak van-e valamilyen vezérgondolata, -elve, mottója?

– Mindenévre választok egy vezérigét magamnak. Idén ez a 27. zsoltárból van: „Az Úr az én életemnek erőssége”. Újságírói vezérgondolatom nincs. Bár elveimmel bizonyosan elavultnak számítok mostanság. Úgy vélem az újságírás tájékoztatni, (az egyházi sajtóban az Igét korszerűen hirdetni) az olvasóközönség műveltségi szintjét emelni hivatott. Mindez nyilván félelem és megalkuvás, beteges konfliktuskerülés és gerinctelen hajbókolás nélkül értendő. Ez, az igazság (és az Igazság!) melletti mindenkori kiállás és ennek képviselése teszi nemcsak szép, de nehéz hivatássá is, mind a lelkeszi, mind az újságírói szolgálatot.

(Református Érmellék, 2015)

Életeim

(Fábián Tibor rádióriportja Horváth Piroskával)

Fábián Tibor vagyok, köszöntöm a Kárpát-medence novemberi kiadásának hallgatóit. Ma Horváth Piroska történetével ismerkedhetnek meg, a besztercei tanárnővel, aki a nyolcvanas évek közepén, mint sokan mások, egy jobb élet reményében nyugatra indult. Jelenleg Ausztriában él, festészettel, hangoskönyvek írásával, készítésével foglalkozik.

Egyébként nemrég Kolozsváron is járt a katolikus nőszövetség egyik rendezvényén.

Piroskával egy Hadadi egyházi konferencián ismerkedtem meg, ahol első erdélyi kiállítását tartotta. Rögtön feltűnt, hogy csak virágokat fest. Emellett másik elfoglaltsága, hogy élményeit megírja, s azokat hangoskönyvekként kiadja. Egy csupa tűz, lobogás, egy soha nem lankadó ember vall a következő tíz percben magáról.

Életeim, igen, ezt így többszámban mondom, s hogy nem véletlenül, az az alábbiakból kiderül.

Nem emlékszem rá, csak utólag tudtam meg, hogy én az erdélyi Magyardécsében (Ciresoia), tulajdonképpen 1936 február 28-án láttam meg a napvilágot. Szerencsére nem egy nappal később, lévén éppen szökőév. (Igazán ügyes voltam, hogy siettem, dícsérem azóta is önmagamat.)

Igen ám, de a kemény tél, a nagy hó miatt édesapám csak három nappal később tudott legyalogolni Árpástóra, a négy kilométer távolságban fekvő szomszéd faluba, hogy a jegyzőségen bejelentse újszülött gyermekét, a Márton lányok sorában a középsőt.

Ott valószínűleg az események automatikusan zajlottak, a hivatalnok és a boldog apa elfelejtették tisztázni, hogy pontosan melyik nap történt a földrengető esemény, beírták tehát nevemet a nagy könyvbe arra a napra, március 2-re. Így abba a szerencsés helyzetbe kerültem, hogy nem négyévenként tartok születésnapot, hanem minden évben, méghozzá kettőt, egy igazit és egy hivatalosat.

Még történt egy galiba a születésemmel kapcsolatban, de arról csak hat évtized után értesültem, a következő életemben, egy teljesen más lakhelyen. Az új életemet ugyanis Ausztriában élem, immár 22 éve.

Nos, itt a riedi kórházban veseműtétem alkalmával egycsapásra „híres“ emberré váltam, amit a véremnek köszönhetek, mert az úgy került be a linzi vérbankba, mint másnak a képe egy híres múzeumba, mondjuk a párizsi Louvre-ba.

Itt vették észre, hogy én t.k. nem A vércsoporttal rendelkezem, ahogy addig a nagy könyvben szerepelt, hanem kevert vér csorog ereimben: A és O. Tehát az orvostudomány számára egy csodabogár vagyok, mert alig 90 személyről tud világviszonylatban.

Mikor értesültem róla, azt hittem rögtön belehalok, de nem történt meg. Ám ha kórházba kerülök, vörös cédulát ragasztanak az ágyamra, jelezve, hogy ott valami különlegesség található, s úgy is tekintenek rám a vizitára érkező stáb tagjai. Sajnos olyankor elesett állapotomban még élvezni sem tudom a nagy csodálatot...

Állítólag az előző életemben, mert úgy tekintem azt a 9 hónapig tartó életszakaszt, amelyen én is kötelezően átestem, ikerpárként szorongtunk a szűk térben és sötétségben, a testvérem közben elpusztult, de szerencsére (vagy szerencsétlenségemre?) előbb örökséget hagyott rám: a saját vércsoportját. Kétpetjű ikrek voltunk, - hogy ő fiú volt-e vagy lány, nem emlékszem, nem abból az életemből abszolút semmire nem emlékszem. De az biztos, hogy egyikünk A, másikunk O vércsoporttal rendelkezett. Hogy melyik a sajátom, azt nem sikerült a riedi orvosoknak tisztázni, pedig eleget kutatták.

Mindenesetre volt izgalom, amint kiderült ez a mese s vérátömlesztést kellett végrehajtsanak. Ott helyben, a laborban keverték nekem vért, csak úgy találomra, hisz ilyen esetük még nem volt, de úgy látszik jó receptet alkalmaztak, mert a többszörös véradásba nem haltam bele.

Mindezekről csak most öreg korban tudok filozófálni, most hogy időm van rá. Idáig oly gyorsan peregtek életem eseményei, hogy alig tudtam lépést tartani velük: iskolai tanulmányok, házasság, két gyerek, 28 évi tanári munka, mellette színjátszás, fokozati vizsgák, a vakációkban pedig továbbképző tanfolyamok, hol kémiaiából, hol biológiából, mert tartani kellett a lépést fejlődésükkel, értesülnünk kellett az újdonságokról. Tanítás, tanulás, vizsgák, orrvérzésig. 42 évesen özvegyi fátýol, közben állandó félelem a szekuritátétól s a mindennapi küzdelem a család létfenntartásáért. Színes, mozgalmas életszakasz volt, tele örömmel, meglepetésekkel, félelemmel, ijedelmekkel, bánattal.

Tartott az egész 49 éven át.

Akkor kezdődött a jelenlegi életem, immár Ausztriában. 7 évi mélypont, fájdalom, kilátástalanság, kínzó honvágy után újraébredés. Főnixmadárként, újraéledtem hamvaimból.

E második (vagy hányadik? harmadik?) életemben, kihasználva a nyitott, sőt szélesre tárt ajtókat, nyakamba vettem úgymond a világot. Érdekeltek más országok, más népek, más kultúrák, szívtam magamba a sok élményt, a sok „mást“.

Ezzel a „megismerni a világot” vágyammal függ össze életem legnagyobb „kalandja” is.

Nem is olyan régen történt, az emlék még eleven, friss, de már nem kelt bennem rémületet, nem kezd hevesebben verni tőle a szívem, ha eszembe jut, mert kiírtam magamból a „Kényszerleszállás” című képeskönyvemben. (Képesnek nevezem, mert teletűzdeltem fotókkal. Illusztrálásként, bizonyítékként.)

2001. szeptember 11-én éppen Amerikába, Pittsburghbe repültem, valahol az Atlanti-óceán közepén lehattunk, fele úton, mikor New Yorkban a terroristák belerepültek az ikertornyokba, meg Washingtonba (ahol át kellett volna szállnom) a Pentagonba. A negyedik gép éppen Pittsburgh közelében zuhant le, az amely a Fehér Házat tűzte ki célpontul.

Mi utasok, semmiről nem tudva, békésen unatkoztunk gépünkben, visszafelé számolva az időt. Csak akkor árulták el, hogy valami galiba történt Amerikában, amikor szálltunk le Kanada földjére. Halifaxban, Új Skócia fővárosában öt napot töltöttem több ezer sorstársammal együtt, jómagam egy tengerészkaszárnnyában, valahol a város peremrészén, a kis kézipoggyászommal, mert a csomagjaink a repülő gyomrában várakoztak ránk és a szebb időkre.

Szerencsére a két legfontosabb dolog, a fényképezőgép és a diktafon a táskámban volt. Hiányzott viszont egy mobil telefon, így csak három nap után tudtam kétségbeesett enyéimet értesíteni, hogy élek.

A halifaxi élményekről, mondom egy egész könyv született. A másik könyvem az azt követő négy hétről szól, amit Amerikában éltem át, bizonytalanságban, mert nem tudtam/tudtuk, hogy hazakerülök-e valaha, vagy egy harmadik világháború esetleg örökre elszakaszt enyéimtől.

Ha úgy vesszük ez a nagy kaland egy külön élet volt. Hányadik? Már nem is tudom.

E legújabb életembe nagy változást eredményezett az a tény, hogy

a komputer "rabja lettem". Ezt jó értelemben mondom, mert az új fejezetet indított el: hozzáfogtam írni. Majd később festeni. Az előző életeim során felhalmozott élmények, tapasztalatok kikívánkoztak belőlem szavak, meg színek formájában. De oly sok van, hogy szinte vulkánszerűen törnek fel, s a feldolgozásukhoz egy újabb életre van (volna?) szükségem.

S ha már az életeimről beszélek, hadd mondjam el a legmeglepőbbet, amit már csak fejcsóválva fogadtam, mikor tudomásomra hozták, mint aki már semmin nem lepődik meg.

Én nem foglalkozom a parapszichológiai tudományokkal, nincs rá időm. Nekem írnom és festenem kell, melyekre belső kényszert érzek. Velem csak közölték illetékesek, hogy én valószínűleg valamelyik előző életemben festő voltam, s a tapasztalatot megőriztem, átörökítettem a jelenlegi életembe, azért találtam meg oly hamar a saját stílusomat. Azt ugyanis már többen mondták, hogy a munkáimat felismernék bármennyi kép közül is például egy kiállításon.

Valószínűleg lusta festő voltam, aki nem teljesítette a rábízott életfeladatot, s azért kellett egy későbbi életben, a jelenlegiben folytassam.

Idős korban fogtam hozzá festeni, mert mostanig mással voltam elfoglalva, másszóval későn döböntem rá, hogy ez számomra életfeladat. De halmoztam hozzá a tapasztalatot, gyűjtöttem az élményeket. S most, hogy felszabadultam a teher alól, most hogy szabadabbak lettek napjaim, óráim, kitört belőlem. Mint egy vulkán! - jellemezte valaki a tünetet. Azért festek „éjjel-nappal“, mert sokminden próbál most belőlem felszínre jönni.

Szóval jó „alany“ vagyok, akit magyaráznak a hozzáértők.

Egy biztos, amit festek, minden belülről jön. Nem másolok, nem lefestek egy elém helyezett virágot (azt inkább lefényképezem, jó gépem van hozzá!) Vagyis nem kopírozom ecsetemmel a valóságot, hanem hagyom hogy valaki vezesse a kezemet.

És „működik“. Ez így igaz.

Mikor leülök játszani, mert így nevezem művészi tevékenységemet, még nem tudom mi kerül papírra. Virág? Madár? Fa? Táj? Emberarc? Vagy absztrakt motívum? Csak azt tudom, azt érzem, hogy milyen színnel kívánok festeni/játszani. S annak megfelelően nyomom ki a tubusok tartalmát.

Ezt a fenti szakértők azzal magyarázzák, hogy valamelyik energia-központban pangás, vagy dugó képződött, s mivel azok színekkel serkenthetők (különben éppen ez a színterápia alapja!) én az említett módon megoldom a saját problémámat, feloldom a dugót, így szabadon áramolhat az energia a megfelelő pályákon az egész testben. Ettől felfrissül szervezetem, az meg jóérzést szül. Ez ilyen egyszerű. Ezért okoz számomra örömet a festés. Mert valóban örömmel teszem. Felfrissülök tőle.

De miért a virág a főmotívumom? Erre azt a magyarázatot kaptam, hogy ez valószínűleg a közelmúlti tanári munkával kapcsolatos, hogy biológia tanárnő voltam.

Lehet, mondom én, de nálam a forma csak másodlagos. A szín játssza festészetemben az elsődleges szerepet.

A hadadi Dégenfeld kastélyban 230 képet állítottam ki. Mind virágokat. De nem volt közöttük két egyforma. Garantáltan nem. Mert mindig újat festek. Nem tudok nem újat festeni.

És miért jelennek meg emberarcok a virágokban ?

Nem tudom, csak érzem, hogy azok oda kíváncsoznak.

De mások tudják. Talán a növénytan, embertan, élettan és lélektan kombinációjának az eredménye, melyeket tanítottam előző életemben évtizedeken át a besztercei líceumban.

Mondom, jó alany vagyok. Engem tanulmányoznak és magyaráznak mások, nem kell foglalkozzak önmagammal- szentelhetem teljes figyelmemet a szavaknak és a színeknek. Írhatok, meg festhetek.

S ezek boldoggá tesznek.

(Elhangzott a kolozsvári Agnus Rádióban, 2007-ben)

Lélekszépítő szolgálat

Szubjektív gondolatok Horváth Piroska művészetéről

Nem véletlen a cím, hiszen Horváth Piroska nem az asztalfióknak ír, nem önmagának fest, nem elefántcsonttoronyba húzódó művészember, hanem meg akarja mutatni létrehozott értékeit. S ily módon, az ő benyomásai, ecsettel írt impressziói a mi benyomásainkká is alakulnak.

Virágkompozícióival a lelkünkbe festi a szépet és a jót. A „mégis érdemes élni”, a „vannak még jó emberek”, a pozitív, életigenlő életérzést. Egy szóval: a reményt. Ebben a sok kérdést, kételyt, szorongást tartalmazó világunkban Horváth Piroska virágai, mint megannyi mikrovilág, aprócska galaxis jelentik a napi mosolyt, a pohár teli oldalát, a világra való rácsodálkozást.

Lélekszépítő szolgálat ez. Mint egy templom előtti virágoskert, amely készíti a betérőt a lelki ráhangolódásra, elcsendesedésre, eszmélésre. A művészember először mindig a saját lelkét szépíti, ápolja, pátyolgatja. S amikor már kész mások felé fordulni, átadja összegyűjtött kincseit. Átadja lelkének tartalmát. Szépíti mások életét is. Horváth Piroska művészete mosolyogni, élni, elfogadni tanít. Elmerülni a színek kavalkádjában. Sétára indulni, s benne magunkra találni. Elveszett gyermekkori élményeinket megkeresni. Ízeket, színeket, élettartalmakat, melyek bár megkoptak bennünk, de mégis léteznek, s egy kis ráhatás által ismét megtalálhatjuk őket. Ilyenkor egyszerre sírunk és nevetünk. Mert az emlékek mindig megszépülnek, és a megszépült emlékek könnyek között nevetetnek.

Horváth Piroska ecsetvonásai, egymás mellé elhelyezett színei, az ezekből megszülető színvilág, a kreáció maga, gyönyörködtetni és gyönyörködni tanít. Rácsodálkozni régire és újra. Elfelejtettre és előttünk állóra. Reflektálni az élményre és keresni a tartalomban a nekünk szóló üzenetet. Képeire tekintve rezdül a lélek. Szépséges, harmóniát teremtő impressziók ezek, melyek által a művész észrevétlenül, de mégis egyértelműen, minden egyes ecsetvonással a lelkünkbe festi színeit, életérzését. Mely aztán, végősoron összekapcsolódik a sajátunkkal.

Horváth Piroska alázatos festői munkája úgy válik szolgálattá és művészetté, s egyben legfőbb erényévé, hogy szépíti, világosítja, gyógyítja a bennünk lakozó sötét színeket, világfájdalmat, keserűséget, lemondást. Mindannyiunk öröme.

Fábián Tibor

*(Elhangzott 2015. szeptember 27-én, a szentjobbi református templomban,
Horváth Piroska kiállításának megnyitóján.)*

Honnan az energia képeimben?

Egyszerű.

Én nem a természetben látott dolgokat festem le. Nem azokat másolom, mert ahhoz általában kéznél van a fényképezőgépem, amely egy az egyben megörökíti őket,- hanem azt, ami bennem van. S csak akkor ülök le festeni, ha rá vagyok hangolódva, fel vagyok készülve rá. Lelkileg.

Előbb a színt választom ki,- valahol benn érzem, hogy milyen színnel kívánok festeni,- majd a papírt s utána az ecsetet. Vagy a spaklit.

Aztán festeni kezdek. Gyorsan.

Ha valami kedvemrevaló születik, rámosolygok, ő visszamosolyog, tovább festem, folytatódik az egymásra mosolygás, amit úgy is nevezek, hogy kölcsönös energiaáramlás (köztünk, - vagyis a kép és köztem).

Ez egyre fokozódik, aztán egyszercsak, mint a fonalköteget elvágom,- az aláírással, szignálással. Az energia készlet fele marad neki, fele nekem.

Én a magaméval továbbfestek, ő meg tárolja a sajátját.

A kép aztán folytatja azzal a játékot, akihez kerül. Árasztani kezdi magából az energiát, miközben figyeli, hogy az fogja-e. Ez már az első pillanatban eldől. Ha az illető elmosolyott, mikor először kézbevette a képet, az azt bizonyítja, hogy menni fog köztük is a játék, azaz a kölcsönös energiacsere.

Főleg a Besztercei Magyar Házban rendezett tárlataimon mondták, (diktafonra rögzítettem a megjegyzéseket), hogy amikor belép az ember a terembe, azonnal megérzi a képekből áradó sugárzást. S ezt nem egy-két ember mondta, hanem többen is.

Perszenem mindenki érzékeny az ilyesmire. Volt aki visszautasította a miniatúrát, hogy nem kell neki. Jól tette, mert nem is érezte volna meg a kép kisugárzását.

Ez nem elítélés akar lenni részemről, csak azt akarom vele kihangsúlyozni, hogy különbözőek vagyunk. Egyesek tudnak, szeretnek játszani, még felnőtt korukban is,- mások nem. Semmi baj, hisz játék nélkül is lehet élni. Lehet, csak kérdés, hogy érdemes-e? Mint ahogy szeretet, vagy mosoly nélkül is lehet élni,- de érdemes-e?!

Úgy általában, az életünkből a kedveset, a szépet, a jót kirekeszteni érdemes-e?!

Ezen érdemes elgondolkozni...

(Az előző gondolatok a riedi kórházban születtek bennem, - ott tette fel nekem a kérdést valaki,- pár nappal ezelőtt, amikor még nem tudtam, hogy eljutok-e erre a csodálatos találkozóra, vagy sem. Eljutottam.
Valaki szeret odafenn.)

Horváth Piroska

(Elhangzott 2015. szeptember 27-én, a szentjobbi református templomban)

Horváth Piroska

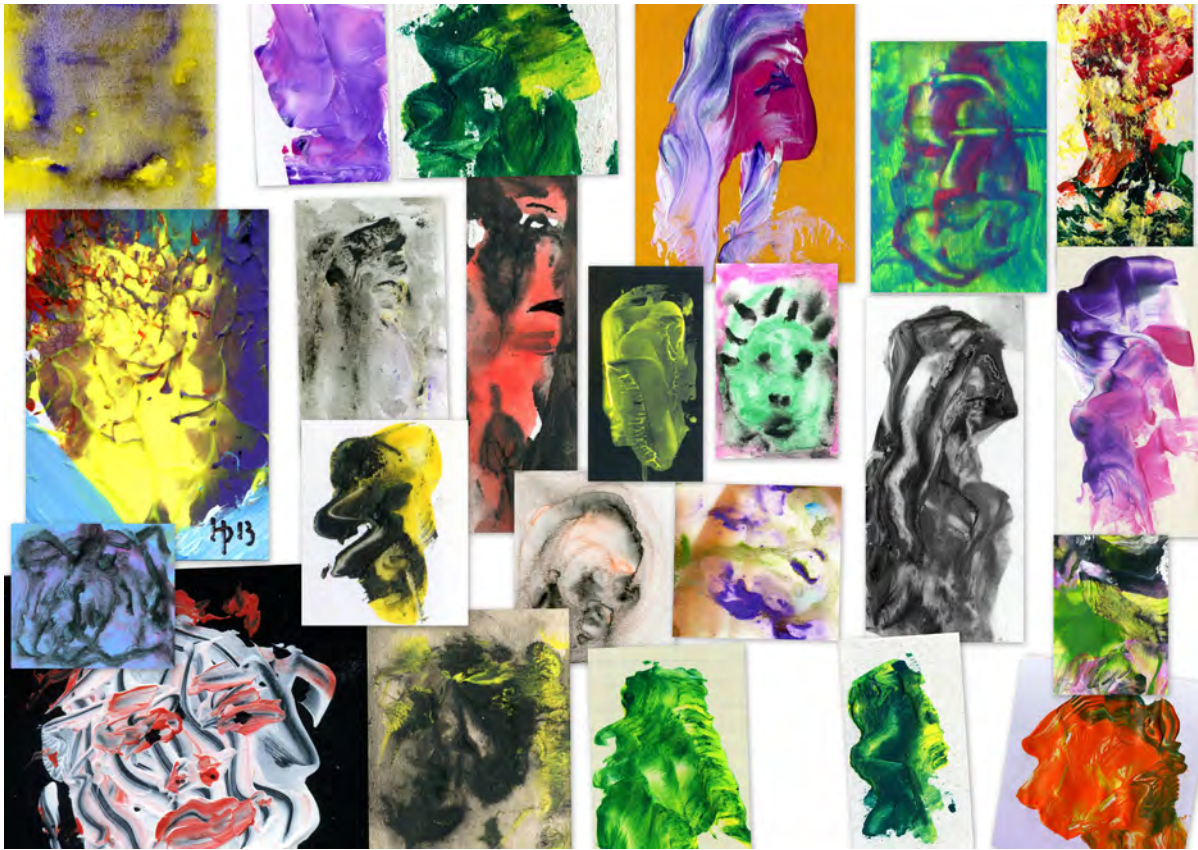
**Horváth Piroska és Fábián Tibor találkozása Szentjobbon
(2015. szeptember 27.)**

Tartalomjegyzék

Dr. Hermán M. János: Gugyerák, úgy mint Gugyerák	3
Gugyerák és a tankhadoszlop	6
Gugyerák és a fehér zokni	7
Gugyerák, a madarász	8
Gugyerák disznót vág	10
Gugyerák családlátogatóban	12
Gugyerák és a zászló	14
Gugyerák és a BMW-sek	16
Száguldó Gugyerák	18
Gugyerák Székelyföldön	20
Gugyerák és a szent liturgia	22
Gugyerák a székesfővárosban	23
Gugyerák és a Nyugat	24
Gugyerák fenyőt vesz	26
Gugyerák és a ruha teszi-vírus	28
Gugyerák a cuppogatókról	30
Gugyerák és a mosolygó szikáriusok	32
Gugyerák és az ügynökök	33
Gugyerák és a magyar narancs	34
Gugyerák nem lett sportriporter	35
Somogyi Botond: Gugyerák, aki a tükröt tartja elénk	36
Horváth Piroska: Rövid önéletrajz	38
Fábián Tibor: Lelkész és újságíró	40
Kiállítás az igazság mellett	41
Rádióriport: Életeim	45
Fábián Tibor: Lélekszépítő szolgálat	50
Horváth Piroska: Honnan az energia képeimben?	51
Horváth Piroska és Fábián Tibor találkozása Szentjobbon	54
Tartalomjegyzék	59

Képek: Horváth Piroska
Glosszák: Fábrián Tibor
Szerkesztés: Breuer Mária

